

KULTURMILJÖ
HALLAND

Halmstads slott

Renovering av portik i södra flygeln

Björn Ahnlund

RAPPORT

Slottet 1, Halmstads kommun

2018:30

FOTO	Björn Ahnlund, Kulturmiljö Halland
TEXT	Björn Ahnlund
DIARIENUMMER	2016-182

RAPPORT ÖVER ÄNDRING AV STATLIGT BYGGNADSMINNE

Halmstads slott, Slottet 1, Halmstads kommun

Raä Dnr 3.4.3-4188-2016

Björn Ahnlund

Sammanfattning

Under 2017 början av 2018 har portiken i slottets södra länga renoverats. Halmstads slott är sedan 1935 statligt byggnadsminne med därtill hörande skyddsföreskrifter enligt 2 kap lagen om kulturminnen m.m. (KML). Tillstånd krävs från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) för förändringar, normalt dock ej för underhållsåtgärder. Enligt RAÄ:s beslut 2017-08-16 gavs tillstånd för byte av dörrparti och underhåll av portik, enligt ansökan, med villkor att arbetet utförs under antikvarisk medverkan.

Arbetena har utförts av Sydskiffer AB, Halmstad. Projekteringshandlingar med åtgärdsförslag med har tagits fram av slottsarkitekt Rune Törmä, ART Halmstad.

Projektledare för arbetena har varit Magnus Rosén, Ingenjörbyrå AB.

Den antikvariska kontrollen har utförts av Björn Ahnlund, Kulturmiljö Halland. Arkivmaterialet förvaras hos Kulturmiljö Halland, Bastionsgatan 3, Halmstad.

Historik och beskrivning

Slottets äldsta delar är från omkring sekelskiftet 1600. Anläggningen har därefter byggts om och restaurerats i etapper. Runt 1780 fick södra och västra längan, i huvudsak, sin nuvarande exteriöra utformning med bl a mansardtak efter C F Adelcrantz ritningar.

Portiken i södra längans torn (Rum 210-212) var ursprungligen utformad som en genomgång - utan invändiga öppningar - mellan borggården och bastionsvallarna i söder. I samband med Adelcrantz ombyggnad gjordes portiken om till huvudentré (tidigare fanns två mindre entrépartier på var sida om tornet) med portar, vestibul och skridande trappsysteem. Stora väggöppningar togs upp till huvudtrapphus (208) och tambur (213) med fyra trappsteg. Kring 1920 sänktes golvet i entréhallen (211) till samma nivå som entrérummet (212) när centralvärme installerades och bl a radiatornischer tillkom. Kring 1960 gjordes ett dörrparti mellan entréhallen och entrérummet liksom ett glasparti mot den utvändiga portiken i söder. Under 1990-talet putsades valven om och målades med latexfärg som svampmålades. 1997

putsades väggar och pelare om i den utvändiga portiken och avfärgades liksom övriga slottet i röd kulör. På senare tid har handledare monterats i trapporna.

Bakgrund till åtgärder

Bakgrunden till åtgärderna har varit främst estetisk. Tanken har varit att återknyta rummen både till den ursprungliga arkitekturen och Adelcrantz mer representativa utformning av portiken genom att öka siktlinjer och stärka axialiteten och renässansarkitekturen - en ambition som delvis påbörjades redan på 1960-talet genom tillkomsten det uppglasade partiet i söder.

Utförda arbeten

Golv

Tröskel till pardörr har ersatts av kalkstensplattor för att symbolisera trappsteg från Adelcrantz ombyggnad.

Vägg

Kulörprover togs fram för den röda färgen och avstämades. Putsskador och spår för elledning ilagades med KC bruk respektive kalkbruk. Skadorna var främst runt radiatornischerna, vilka var utförda med cementshaltigt bruk, varför ett C-bruk här användes. Skador i ytskikt lagades med sandspackel. Väggarna mellan valven penselströks två ggr med emulsionsfärg. Väggsidor vid trappgenomgångarna målades med vit emulsionsfärg. Socklar och radiatorskydd har målats med linolfärg i grå kulör, lika tambur.

Kommentar:

Ursprungstanken var att avlägsna senare tiders ytskikt ned till ursprunglig puts, putsning med kalkbruk och ny avfärgning med kalkfärg. Detta genomfördes ej. Istället beslutades att avfärma väggarna med emulsionsfärg på befintligt färgskikt. Beslutet kan motiveras med att putsarbetet med lagningar etc. troligen blivit alltför omfattande i förhållande till åtgärdens begränsning och syfte. Å andra sidan kan hävdas att ett återställande av puts och kalkfärg som ytskikt ytterligare skulle ha förstärkt den ursprungliga arkitekturen.

Tak

Spår för elledning i rum urfrästes i putsen från kryssvalv till strömbrytare. Borrning genom vägg till rum 211. Ilagning med kalkputs. Taket/valv har målats med vit emulsionsfärg. Takarmatur i har nyttillverkats av Loricks smedja, Vessigebro.

Dörrparti

Karm- och smyginklädnad behölls i mellanväggen. Överljuset byttes från frostat glas till klarglas. Nytt helglasat dörrparti av aluminium som penselmålats i mörkgrönt likt ytterporten. Kulören vald av arkitekten med syfte att valvbågen bättre ska framträda.

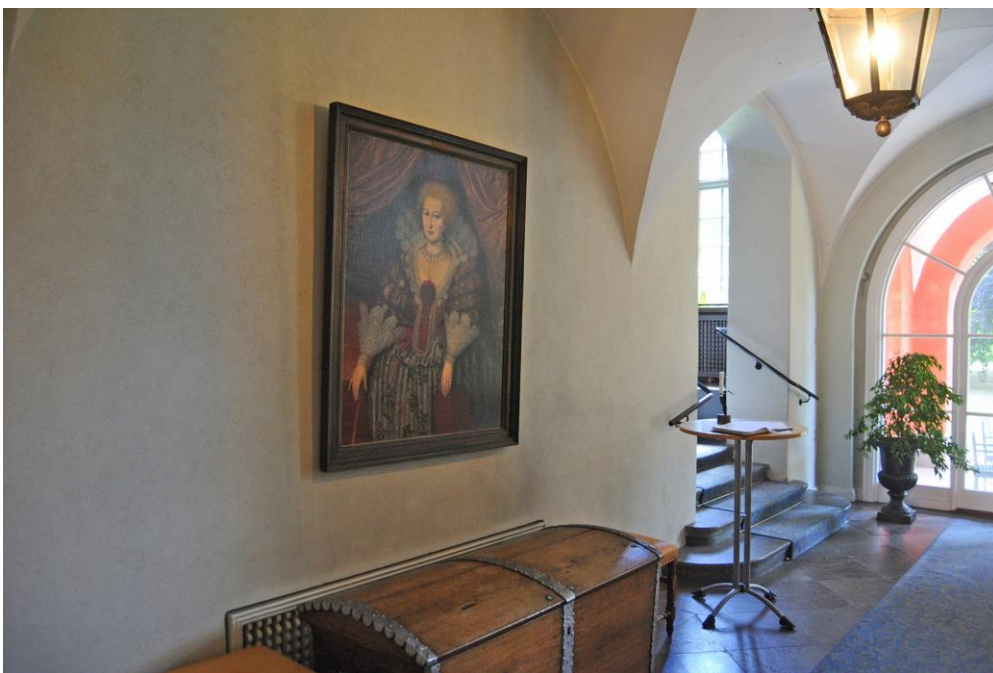
Fotografier

Fotografierna från den antikvariska medverkan och dokumentationen förvaras digitalt i RAW-format hos Kulturmiljö Halland, film nr 2018-55

Fotodokumentation

Portiken före renovering.

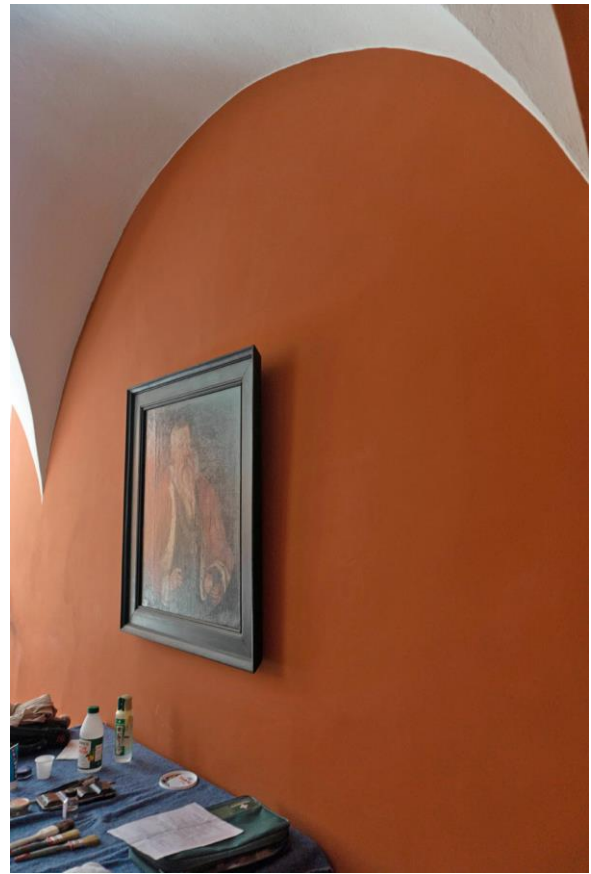

*T v: Entrérum (Rum 212) före renovering.
Ovan: Kulörprov*

*Ovan och t v: Puts fräses ur för elkabel i
tak och vägg vid entrédörr och spåret
putsas igen.*

*Efter renovering.
Kulören återknyter rummen till
renässansslottet. Notera hur
muröppningen till västra delen (ovan t v)
framträder jmf med tidigare.*

*Takarmaturen i rum 212 (t v) har
nyttillverkats*

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se